

Nadia-Cerasela ANIȚEI
Roxana Elena LAZĂR

DREPT BANCAR ȘI VALUTAR

Curs selectiv

Ediție revizuită și adăugită

Universul Juridic
București
-2026-

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	7
---------------------	---

Partea I

DREPT BANCAR.....	9
--------------------------	----------

INTRODUCERE	11
-------------------	----

1. NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL BANCAR.....	17
---	----

1.1. Noțiunea și obiectul de reglementare al dreptului bancar.....	17
1.2. Izvoarele dreptului bancar	20

2. NOȚIUNEA DE BANCĂ, FUNCȚIILE BĂNCII ȘI CLASIFICAREA BĂNCILOR	36
---	----

2.1. Noțiunea de bancă.....	36
2.2. Funcțiile băncii	37
2.3. Clasificarea băncilor	40

3. TIPURI DE OPERAȚIUNI EFECTUATE DE BĂNCI ȘI ORGANISME DE CREDIT SPECIALIZATE.....	46
---	----

3.1. Tipuri de operațiuni efectuate de băncile de emisiune.....	46
3.2. Tipuri de operațiuni efectuate de băncile comerciale.....	50
3.3. Tipuri de operațiuni efectuate de băncile de afaceri.....	57
3.4. Tipuri de operațiuni efectuate de băncile electronice.....	57
3.5. Tipuri de operațiuni efectuate de băncile populare.....	59
3.6. Tipuri de operațiuni efectuate de organismele de credit specializate.....	60

4. CONTRACTELE BANCARE.....	63
4.1. Aspecte generale despre contractele bancare	63
4.2. Tipuri de contracte bancare	81
5. BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI	128
5.1. Generalități despre aparatul bancar și sistemul bancar.....	128
5.2. Noțiuni introductive despre Banca Națională a României.....	131
5.3. Banca Națională a României	136

Partea a II-a

DREPT VALUTAR	169
----------------------------	------------

NOȚIUNI INTRODUCTIVE	171
----------------------------	-----

1. NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL VALUTAR.....	175
--	-----

1.1. Conținutul și sfera relațiilor valutare-financiare internaționale	175
1.2. Noțiunea de drept valutar.....	177
1.3. Izvoarele de drept valutar	177
1.4. Raportul juridic de drept valutar.....	178

2. EVOLUȚIA MONEDELOR ȘI A OPERAȚIUNILOR BANCARE	180
--	-----

2.1. Precizări prealabile	180
2.2. Aurul, valuta, devizele și monedele.....	182

3. REGIMUL VALUTAR ÎN ROMÂNIA	188
-------------------------------------	-----

3.1. Evoluția regimului valutar în România.....	188
3.2. Regimul de schimb valutar	191
3.3. Cursul de schimb valutar	194

4. VALUTELE ȘI MONEDELE INTERNAȚIONALE	197
4.1. Valutele – concept și forme	197
4.2. Monedele internaționale	199
5. EURO CA MONEDĂ A UNIUNII EUROPENE	204
5.1. Noțiuni introductive despre euro ca monedă a Uniunii Europene.....	204
5.2. Evoluția monedei unice europene.....	208
5.3. Moneda euro în epoca contemporană.....	213
5.4. Principalele avantaje economice ale monedei unice europene.....	219
5.5. Dezavantajele monedei unice europene.....	223
5.6. Efectele introducerii monedei unice europene	225
5.7. România și Uniunea Monetară	226
6. PIEȚELE VALUTARE, PIEȚELE EUROVALUTARE ȘI PIEȚELE DERIVATE DE DEVIZE	231
6.1. Piețele valutare.....	231
6.2. Piețele eurovalutare	235
6.3. Piețele derivate de devize	238
7. PIAȚA VALUTARĂ DIN ROMÂNIA.....	244
7.1. Aspecte introductive	244
7.2. Piața valutară din România.....	246
7.3. Evoluția cursului de schimb leu-euro	256
8. PIAȚA EUROPEANĂ A CRIPTOACTIVELORE.....	267
8.1. Definirea criptoactivelor.....	268
8.2. Bitcoin și ethereum.....	269
8.3. Reglementarea pieței criptoactivelor în Uniunea Europeană	273
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	287

1. NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL BANCAR¹

1.1. NOȚIUNEA ȘI OBIECTUL DE REGLEMENTARE AL DREPTULUI BANCAR

Dreptul bancar cuprinde ansamblul normelor juridice care reglementează sistemul bancar și activitatea bancară.

Dreptul bancar este *un drept al unor subiecți calificați* pentru că reglementează condițiile de acces la profesiunea bancară și de exercitare a activităților bancare de către bănci și de către celelalte instituții de credit, cu autorizarea și sub supravegherea prudențială a Băncii Naționale a României, în calitate de bancă centrală a statului român.

Dreptul bancar este *un drept al activităților* bancare pentru că reglementează operațiunile care pot fi cuprinse în obiectul de activitate al societăților bancare și al celorlalte instituții de credit și pe care acestea le pot desfășura, în limita autorizației emise de Banca Națională a României.

Obiectul de reglementare al dreptului bancar privește activitatea bancară exercitată cu titlu profesional de Banca Națională a României.

¹ N.-C. Dariescu, *Drept bancar și valutar*, op. cit., pp. 9-12; N.-C. Dariescu, *Elemente de drept bancar și valutar*, op. cit., pp. 3-8; N.-C. Aniței, R.E. Lazăr, *Drept bancar și valutar*, op. cit., pp. 9-13; R.I. Motica, L. Bercea, *Drept comercial român și drept bancar*, vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2001, pp. 3-6.

Clarificări terminologice:

- banca centrală este acea bancă responsabilă cu politica monetară a unui stat. Exemple:

- în România – Banca Centrală a României;
- pentru statele membre ale zonei euro – Banca Centrală Europeană. Băncile centrale naționale ale celor șaisprezece state membre ale eurolandului au transferat atribuțiile lor în domeniul politicii monetare către Banca Centrală Europeană.

Nu se confundă banca centrală a unui stat cu restul băncilor din același stat. Astfel, sistemele bancare din statele europene au o structură similară, existând o bancă centrală (națională) și alte bănci, case de economii, instituții publice de credit, bănci mutualiste sau cooperative, cooperative de credit agricol, cooperative de credit industrial, cooperative de credit imobiliar, instituții financiare specializate:

- în Austria – sunt aproximativ 445 de bănci și/sau instituții de credit;
- în Belgia – aproximativ 71 de bănci și/sau instituții de credit;
- în Cipru – aproximativ 16 bănci și/sau instituții de credit;
- în Republica Cehă – aproximativ 42 de bănci și/sau instituții de credit, dintre care majoritatea în Praga;
- în Estonia – aproximativ 13 bănci și sucursale, cele mai multe în Tallin;
- în Finlanda – aproximativ 49 de bănci;
- în Franța – aproximativ 227 de bănci și/sau instituții de credit;
- în Germania – aproximativ 1.280 de bănci și/sau instituții de credit;
- în Ungaria – aproximativ 37 de bănci și/sau instituții de credit;